

Antall barn med autismespekterforstyrrelse (ASF) i Habu-systemet har flerdoblet seg de siste årene. Hva innebærer det?

Ludger Dorlöchter, dr. med, overlege Habu Østfold

Hva er barneautisme?

Barneautisme innebærer betydelige avvik i evnen til sosial kontakt, forståelse av sosial gjensidighet og språklig/kommunikativ fungering samt rigiditet og stereotyp atferdsmønster. Utviklingshemming er en hyppig komorbiditet. I vår tjeneste utredes alle barn i Østfold under skolealder med mistanke om autisme.

Våre tall:

Vi har de siste årene sett en flerdobling av henviste og diagnostiserte barn med ASF i Østfolds barnepopulasjon. 2017 tok vi inn 46 pasienter i Habu for utredning/oppfølging ASF. Tall for 2023 er 156 pasienter. De siste 6 årene ble det diagnostisert flere hundre nye barn med ASF under skolealder i Østfold, de fleste med omfattende utfordringer. Godt over halvparten har migrasjonsbakgrunn (f. eks. Somalia, Irak, Syria). Denne utviklingen ses også nasjonalt, særlig i HSØ.

Mer bakgrunn:

Faktorer koblet til ASF er bl.a. genetikk, miljøfaktorer, høy alder hos far, trauma i svangerskapet. NOU fra 2020 viser store forskjeller i forekomst av ASF etter landbakgrunn. 0,23% av alle barn med etnisk norske foreldre i aldersgruppen 2-5 år har ASF. 1,64% av alle barn i Norge med somalisk bakgrunn har ASF (ca. 7 doblert forekomst). For barn med eritreisk bakgrunn er tallet 2,77% (ca 12. doblert forekomst).

Utfordringer for tverretattlig samarbeid og for samfunnet:

Østfold har et raskt økende antall unge ASF pasienter med langvarig behov for tett oppfølging og tilrettelegging. Familier med migrasjonsbakgrunn har ofte behov for tolk i kommunikasjon med Helsetjenesten og forståelse av autisme. Samfunnskunnskap og helsekompetanse varierer stort. Det er høy komorbiditet (utviklingshemming, søvn, selektive spiseutfordringer, utfordrende atferd mm.) og samtidig lite compliance for medisinske prosedyrer med økende behov for sedering. Alt dette må hensyntas i kommunikasjonen mellom spesialisthelsetjeneste, primærhelsetjeneste og kommune, og det er nødt til å utløse betydelig større ressurser i alle ledd.